

Rondetafel n° 3: Welk rapporteringsproces volgen we voor de implementatie van de SDG's?

Relevante citaten uit de Agenda 2030:

Het 2030 Programma voor Duurzame Ontwikkeling bepaalt in artikel 47: *"Het is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van onze regeringen om in te staan voor de opvolging en het onderzoek, op nationaal, gewestelijk en wereldwijd vlak, van de vorderingen die tijdens de komende 15 jaar worden gemaakt in de verwezenlijking van de doelstellingen. [...] Onder leiding van de algemene vergadering en van de economische en sociale raad zal het Politiek High Level Forum een centrale rol vervullen in de monitoring van de opvolging en het onderzoek op wereldvlak."*

Het laatste deel van het 2030 Programma voor Duurzame Ontwikkeling is volledig gewijd aan de kwestie van de opvolging en het onderzoek van de uitvoering van dit programma (artikelen 72 tot 91). Het opvolgings- en onderzoekskader moet *"robuust, vrijwillig, doeltreffend, participatief, transparant en geïntegreerd"* zijn (art. 72) en moet toelaten *"het principe van aansprakelijkheid ten aanzien van onze burgers te promoten, een effectieve internationale samenwerking voor de uitvoering van het programma te ondersteunen en de uitwisseling van goede praktijken en wederzijds leren te bevorderen"* (art. 73).

De processen voor opvolging en onderzoek, die op alle niveaus zijn vastgesteld, moeten met name, volgens de voorschriften van het programma (artikel 74):

- de vorderingen volgen die zijn gemaakt met de verwezenlijking van de doelstellingen en targets, met inbegrip van de uitvoeringsmiddelen;
- plaatsvinden binnen een lange termijnperspectief en de inventaris maken van de verwezenlijkingen, problemen, leemtes en de belangrijkste succesfactoren met als doel de landen te helpen om met kennis van zaken bepaalde keuzes te maken;
- van open, niet-selectieve, participatieve en transparante aard zijn en de mededeling van informatie door alle betrokken partijen bevorderen;
- gebruik maken van de bestaande kaders en processen;
- strikt zijn, gebaseerd op de analyse van de feiten en gestaafd door evaluaties die de landen maken en door kwaliteitsvolle, toegankelijke, actuele en betrouwbare gegevens die zijn opgesplitst volgens meerdere parameters.

Het nationaal niveau vervult een belangrijke rol, gezien de inbreng van de verschillende landen zal toelaten de gemaakte vorderingen te evalueren en de problemen op gewestelijk en wereldwijd niveau te inventariseren (art. 77). Zo worden de lidstaten ertoe aangemoedigd *"over te gaan tot regelmatige en niet-exclusieve onderzoeken, geleid en gecontroleerd door het land, van de vorderingen die zijn gemaakt op nationaal en subnationaal niveau. Dergelijke onderzoeken zouden voordeel moeten halen uit de bijdragen van de autochtone bevolking, het middenveld, de privésector en andere stakeholders, in functie van de situatie, het beleid en de prioriteiten van ieder land. De nationale parlementen en andere instellingen kunnen daar eveneens toe bijdragen"* (art. 79).

De rapportering op mondiaal niveau vindt plaats in de context van het High Level Politiek Forum, dat regelmatig de balans zal opmaken van de gemaakte vorderingen. Deze balansen zullen meer bepaald worden gemaakt aan de hand van de vrijwillige nationale onderzoeken (art. 84 & UNGA RES 70/299).

Belgische context:

In het kader van de nationale strategie voor duurzame ontwikkeling die op 31 mei 2017 werd goedgekeurd, wordt voorzien om *"een uitvoerig voortgangsrapport op te maken over de tenuitvoerlegging van de SDG's in België, met een frequentie van twee keer per legislatuur"*.

België heeft zijn eerste vrijwillig nationaal onderzoek (National Voluntary Review - NVR) voorgesteld op het High Level Politiek Forum van juli 2017. Deze oefening gaf aanleiding tot de voorbereiding van een verslag, gecoördineerd door een politiek stuurcomité onder het voorzitterschap van de eerste

minister en bijgestaan door vertegenwoordigers van verschillende federale en gefedereerde entiteiten. De Interministeriële Conferentie Duurzame Ontwikkeling (IMCDO) kreeg de opdracht de gegevens te verzamelen betreffende de uitvoering van de SDG's in België; het federale ministerie van Buitenlandse Zaken staat in voor het verzamelen van de gegevens betreffende de acties in het buitenland; het Interfederaal Instituut voor de Statistiek, tot slot, stelt de statistische bijlage (opvolgingsindicatoren) van het rapport op.

Om garanties te bieden rond de deelname van het middenveld aan dit proces werden de middenveldorganisaties in een eerste fase uitgenodigd om hun bijdrage (de eigen acties met het oog op de uitvoering van de SDG's en de aandachtspunten die ze ter sprake hebben gebracht) te leveren aan de auteurs van het rapport of verslag. Vervolgens heeft de IMCDO aan de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) en aan de adviesraden van de gefedereerde entiteiten gevraagd een advies te schrijven over het ontwerprapport. Dit advies werd goedgekeurd op 30 mei 2017 en werd voorafgaand aan de voltooiing van het verslag overgelegd aan de auteurs van het verslag. Tot slot vond er op 20 juni 2017 een rondetafelconferentie plaats met de verschillende groepen die deel uitmaken van de FRDO. Op die manier konden de opmerkingen worden opgenomen in de eindversie van het verslag.

De nationale strategie voor duurzame ontwikkeling voorziet in de redactie van een volgend verslag betreffende de uitvoering van het Programma 2030 in België tegen het einde van de legislatuur, dus in het 1ste kwartaal van 2019.

Elementen van het gecoördineerd FRDO-advies over het voorbereidend verslag voor de NVR:

Wat het proces betreft verklaren de raden tevreden te zijn over het feit dat ze hebben kunnen bijdragen tot het proces van de NVR; ze betreuen echter de zeer korte termijn die hun werd toegestaan om hun advies uit te brengen, waardoor de deelname van alle stakeholders aan het proces werd bemoeilijkt. De raden vragen ook om de parlementen te betrekken bij het opvolgingsproces. Algemener zijn de raden vragende partij voor een evaluatie van het NVR-proces en wensen ze ook meer duidelijkheid over de manier waarop de stakeholders en de parlementen een structurele rol ter zake kunnen vervullen en over de wijze waarop de evaluatie zal worden omgezet in een eventuele heroriëntering van de reeds gesloten akkoorden en de instrumenten voor de uitvoering van het Programma 2030.

Op inhoudelijk vlak komen er meerdere elementen naar voren uit het advies van de adviesraden, meer bepaald:

- de raden waardeerden het feit dat positieve plannen / initiatieven vanwege de verschillende bestuursniveaus, de stakeholders en de burgers onder de aandacht worden gebracht in het verslag, zelfs al hebben ze zeer verschillende statuten ("kleine" versus "grote projecten"); en kunnen er vraagtekens worden geplaatst bij de reële impact van de grote projecten op de verwezenlijking van de SDG's;
- de raden betreurden dat zowel een globale evaluatie rond het bereiken van het geheel van de SDG's als de identificatie van de sdg's waarvoor het land nog geen goede resultaten kan voorleggen, ontbreken. Dit vanuit een meer kritische invalshoek;
- de raden hadden graag gezien dat de analyse meer belang hechtte aan de coherentie van het beleid, met inbegrip van de samenhang tussen het interne en het internationale beleid.

Vragen voor bespreking op de rondetafelconferentie:

Het proces van opvolging van en rapportering over de uitvoering van de SDG's door België is in meerdere opzichten essentieel:

- het is een moment van bewustmaking rond deze wereldwijde agenda;
- het is een moment van dialoog en uitwisseling van de aan de gang zijnde werkzaamheden;
- het is een moment van uitwisseling en reflectie over de coherentie van het gevoerde beleid.

Het is daarom belangrijk dat dit proces alle aandacht krijgt die het verdient en op zo'n wijze wordt uitgevoerd dat de beginselen van openheid en transparantie worden gewaarborgd.

In verband hiermee zullen twee grote vragen worden behandeld in het kader van deze ronde tafel:

- *Welke processen moeten er worden ontwikkeld opdat elke actor zich betrokken voelt en de eigen bijdragen onder de aandacht kan brengen (te betrekken actoren en rol van elke actor, proces van uitwisselen en delen enzovoort)?*
Welke inhoud moet deze rapportering krijgen: moeten we gaan naar een inventaris van de initiatieven en van het beleid dat wordt gevoerd om de SDG's te verwezenlijken of moet er voorrang gegeven worden aan het onder de aandacht brengen van goede praktijken en vernieuwend beleid?